

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про оборону України» щодо дозволу на передачу у період дії воєнного
стану в Україні мисливської та спортивної гладкоствольної
вогнепальної зброї з метою сприяння обороні України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З початку повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України суттєво зросли потреби сектору безпеки та оборони у забезпеченні стрілецькою зброєю широкого спектру номенклатур. Враховуючи постійну зміну та удосконалення тактики бойових дій, а також значне зростання ролі безпілотних літальних апаратів у бойових діях – постала гостра необхідність забезпечення підрозділів сил оборони України, серед іншого, ефективними засобами протидії відповідним апаратам ворога.

Гладкоствольна зброя (особливо калібр 12/70) наразі добре зарекомендувала себе під час застосування для вогневого ураження розвідувальних БпЛА та FPV-дронів у ближньому радіусі, а також вогневої підтримки у підрозділах бригад ТрО та мобільних вогневих групах. Про це зазначають безпосередньо військовослужбовці бойових підрозділів, які мають відповідний досвід.

Разом із тим, держава не встигає забезпечити усі підрозділи штатними засобами захисту від засобів повітряного нападу, що призводить до дефіциту відповідної зброї на окремих ділянках, де вона також потрібна.

У той же час значна кількість українських та іноземних волонтерів – громадян, громадських організацій, представників діаспори та інших законних власників зброї – виявляють готовність надавати Україні, з метою сприяння її обороноздатності, мисливську та спортивну гладкоствольну зброю, яка у ряді випадків має високу практичну ефективність для виконання окремих бойових задач (штурмових, інженерних, розвідувальних операцій, контрдиверсійних заходів тощо).

Гладкоствольна зброя за здатністю ураження є найменш ризикованою категорією (порівняно з нарізною та автоматичною), а мисливський та спортивний тип зброї за ступенем небезпеки значно нижче бойового. При цьому гладкоствольна зброя вже перебуває у цивільному обігу, має низьку дальність, одночасно високу корисність проти FPV-дронів, а також не створює загрози масштабної криміналізації. Враховуючи вищевикладене, запровадження спрощеного механізму передачі під час воєнного стану такої зброї особам, які проходять службу у військових формуваннях сектору безпеки і оборони України, з метою забезпечення заходів із національної безпеки і оборони – виглядає доцільним та виправданим кроком.

Наразі чинне законодавство не передбачає механізму передачі, реєстрації та використання такої зброї для сил безпеки та оборони України від цивільних осіб. Це призводить до неможливості легально передавати подібне майно на баланс чи у користування військових підрозділів, а також

відсутності підстав для спрощеного обігу такої зброї навіть у цілях забезпечення заходів із національної безпеки і оборони.

У свою чергу, впровадження збалансованого рішення, яке врахує оборонні потреби держави під час воєнного стану та водночас гарантуватиме належний контроль за обігом цивільної гладкоствольної зброї – позитивно вплине на рівень забезпечення підрозділів військових формувань України та сприятиме ефективному виконанню ними поставлених завдань.

2. Мета і завдання прийняття акта

Метою даного законопроекту є створення спеціальної спрощеної процедури оперативної передачі (для сприяння обороні України), законного використання і належного обліку мисливської та спортивної гладкоствольної вогнепальної зброї від її законних власників особам, які проходять службу у військових формуваннях сектору безпеки і оборони України в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Зазначений механізм покликаний підвищити обороноздатність держави, захистити життя та здоров'я, а також розширити індивідуальні можливості військовослужбовців та представників інших військових формувань сектору безпеки і оборони України у протидії збройній агресії Російської Федерації, із одночасним забезпеченням прозорості, контролю та безпечного обігу переданої зброї.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту акта

Законопроєктом пропонується доповнення Закону України «Про оборону України» новою статтею 17⁻¹, положення якої дозволяють у встановленому порядку особам, які проходять службу у військових формуваннях сектору безпеки і оборони України, за згодою командира підрозділу відповідного військового формування (рівня не нижче командира батальйону) отримувати та законно використовувати мисливську і спортивну гладкоствольну зброю, передану за спрощеним порядком з метою сприяння обороні України та виключно для відповідних потреб.

Передача зброї у рамках вказаного механізму саме індивідуально визначеному військовослужбовцю (представнику іншого військового формування) є швидкою, гнучкою, ефективною та верифікованою (за допомогою Єдиного реєстру зброї) формою підтримки сил безпеки та оборони України, з урахуванням особливостей відповідного процесу та умов воєнного стану. Такий механізм допоможе зменшити кількість бюрократичних процедур, фокусуючись на цільовій підтримці військовослужбовців, які виконують бойові завдання, із одночасним застосуванням ефективних методів контролю за переданою зброєю.

Вказаний підхід абсолютно відповідає положенням Законів України «Про оборону України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про основи національного спротиву», Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, а також реальним операційним потребам Сил оборони України.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Сфера правових відносин, у якій пропонуються нововведення, регулюється Конституцією України, Законами України «Про оборону України», «Про правовий режим воєнного стану», «Про національну безпеку України», «Про основи національного спротиву», наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 №622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», а також деякими іншими нормативно-правовими актами.

Пропонується внесення змін до Закону України «Про оборону України», із зазначенням у прикінцевих та перехідних положеннях законопроекту необхідності розробки та прийняття підзаконних нормативно-правових актів, які впливають із закону, а також приведення підзаконних нормативно-правових актів у відповідність із законом (що в установленому порядку покладається на Кабінет Міністрів України). Вказане буде достатнім для досягнення цілей, визначених законопроектом.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не вимагатиме додаткових витрат із Державного бюджету України та/або інших бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта

Прийняття проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оборону України» щодо дозволу на передачу у період дії воєнного стану в Україні мисливської та спортивної гладкоствольної вогнепальної зброї з метою сприяння обороні України» матиме, зокрема, наступні позитивні наслідки:

сприяння ефективній обороні держави, підвищення обороноздатності бойових підрозділів за рахунок оперативного отримання додаткових засобів;

запровадження законного, прозорого та контрольованого з боку держави механізму приймання-передачі та обліку мисливської та спортивної гладкоствольної вогнепальної зброї у якості сприяння обороні України для осіб, які проходять службу у військових формуваннях сектору безпеки і оборони України (у період дії воєнного стану);

посилення індивідуальної безпеки військовослужбовців шляхом забезпечення їх критично важливими в умовах ведення бойових дій та боротьби з ворожими безпілотними літальними апаратами одиницями зброї;

гарантування належного контролю за обігом переданої зброї шляхом обов'язкової реєстрації відповідних дій в Єдиному реєстрі зброї, а також за допомогою комплексу інших передбачених проектом заходів;

врегулювання порядку повернення або легалізації зброї після завершення правового режиму воєнного стану.

Народний депутат України

Сергій ГРИВКО

«___» _____ 2025 року

